

ΕΛΕΤΑΕΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ιούνιος 2025

ΕΛΕΤΑΕΝ

Δ: Κώστα Βάρναλη 52 & Επιδαύρου, Χαλάνδρι | E: info@eletaen.gr
www.ask4wind.gr | www.eletaen.gr

FOLLOW US

 EΛΕΤΑΕΝ @HWEA_EΛΕΤΑΕΝ Hellenic Wind Energy Association
 EΛΕΤΑΕΝ - Hellenic Wind Energy Association eletaen

Προτάσεις πολιτικής για την Αιολική Ενέργεια στην Ελλάδα

Περιεχόμενα

Εισαγωγή

1. Εθνικός Ενεργειακός Σχεδιασμός με ισορροπημένο μείγμα τεχνολογιών ΑΠΕ - Πλαίσιο χορήγησης ΟΠΣ
2. Περικοπές ενέργειας
3. ΕΛΑΠΕ
4. Διαγωνισμοί ΑΠΕ
5. Αδειοδοτικά θέματα: Ενσωμάτωση της Οδηγίας REDIII - Διαρκείς και άγνωστες καθυστερήσεις στην αδειοδότηση – Αδυναμία αποκεντρωμένων υπηρεσιών
6. Αποκλεισμοί ενάντια στην Αιολική Ενέργεια με πρόσχημα τη Βιοποικιλότητα, παρά το γεγονός ότι, κατά τεκμήριο, υπηρετεί υπέρτατο δημόσιο συμφέρον
7. Υπεράκτια αιολική ενέργεια
8. Αιολική ενέργεια και κοινωνία
 - 8.1. Ειδικό ανταποδοτικό τέλος ΑΠΕ
 - 8.2. Ενημέρωση – Επικοινωνία
9. Καινοτομία και ανταγωνιστικότητα

Εισαγωγή

Η αιολική ενέργεια είναι σήμερα η ενεργειακή λύση που προσφέρει συνδυαστικά:

- Τη φθηνότερη ηλεκτρική ενέργεια με σταθερό κόστος, δεδομένων των πρόσθετων επενδύσεων σε δίκτυα, αποθήκευση και εφεδρείας.
- Γεωπολιτική ενδυνάμωση διότι αυξάνει την ενεργειακή ανεξαρτησία και τις εξαγωγές σε ώρες που η ενέργεια έχει αξία στη γειτονιά μας.
- Περιφερειακή ανάπτυξη διότι αφορά αποκεντρωμένες επενδύσεις στην επαρχία.
- Προστασία του περιβάλλοντος, καθαρότερο αέρα και συμβολή στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

Ειδικά, όσο αφορά το κόστος, ο καταναλωτής δεν θα απολαμβάνει φθηνό ρεύμα εάν δεν μεγιστοποιηθεί το μείγμα υπέρ των πιο φθηνών τεχνολογιών και κυρίως αυτών των οποίων το κόστος παραγωγής είναι χαμηλό και χωρίς διακυμάνσεις λόγω εξωγενών παραγόντων. Και τις δύο αυτές προϋποθέσεις υπηρετούν οι ανανεώσιμες πηγές και ιδίως τα αιολικά πάρκα.

Πίνακας: Εκτίμηση συνολικής αμοιβής των παραγωγών ΑΠΕ και σύγκριση με την εκτίμηση του κόστους συμβατικής ηλεκτροπαραγωγής

	Αμοιβή Παραγωγών (εκατ. €) ^[1]	Παραγωγή (GWh)	Μέση αμοιβή (€/MWh)
Α.Π.Ε. με ΣΠΗΕ, ΣΕΔΠ στο ΕΔΣ	2024	2024	2024
Αιολικά πάρκα	1.089,52	11.691,00	93,19
Φωτοβολταϊκά	1.306,61	8.985,00	145,42
Φωτοβολταϊκά στις στέγες	191,20	487,00	392,61
Μικρά Υδροηλεκτρικά	48,08	547,00	87,90
Βιοενέργεια	93,58	640,00	146,21
Σύνολο ΑΠΕ (με ΣΠΗΕ, ΣΕΔΠ κλπ)	2.728,98	22.350,00	122,10

	Παραγωγή (GWh)	Κόστος παραγωγής (€/MWh) ^[3]
Συμβατικές τεχνολογίες	2024	12/2014
Λιγνιτικοί σταθμοί	3.236,31	185,37
Σταθμοί φυσικού αερίου συνδυασμένου κύκλου	20.189,91 ^[2]	155,50
Σταθμοί φυσικού αερίου ανοικτού κύκλου		213,46

[1] Περιλαμβάνεται η συνολική αμοιβή από τον ΕΛΑΠΕ και την αγορά, των έργων ΑΠΕ στο ΕΔΣ με σύμβαση με τον ΔΑΠΕΕΠ

[2] Στην ετήσια παραγωγή 2024 περιλαμβάνεται το σύνολο συνδυασμένου και ανοικτού κύκλου (20,2 TWh)

[3] Το κόστος των συμβατικών τεχνολογιών έχει εκτιμηθεί με βάση της μεθοδολογία της ΡΑΕ για τον προσωρινό μηχανισμό

Ειδικά για την ενέργεια από τα έργα ΑΠΕ που διαθέτουν σύμβαση με τον ΔΑΠΕΕΠ, το αναγκαίο έσοδο του ΕΛΑΠΕ από τους προμηθευτές είναι μειωμένο κατά τους λοιπούς πόρους του ΕΛΑΠΕ π.χ. ΕΤΜΕΑΡ και δικαιώματα CO₂.

Πίνακας: Αναγκαία έσοδο του ΕΛΑΠΕ από τους προμηθευτές ανά τεχνολογία^[1]

	Μέση αμοιβή (€/MWh)	Αναγκαίο έσοδο του ΕΛΑΠΕ μετά τα λοιπά έσοδα (€/MWh)
Α.Π.Ε. με ΣΠΗΕ, ΣΕΔΠ στο ΕΔΣ	2024	2024
Αιολικά πάρκα	93,19	53,08
Φωτοβολταϊκά	145,42	105,31
Φωτοβολταϊκά στις στέγες	392,61	352,50
Μικρά Υδροηλεκτρικά	87,90	47,79
Βιοενέργεια	146,21	106,10
Σύνολο ΑΠΕ (με ΣΠΗΕ, ΣΕΔΠ κλπ)	122,10	82,00

[1] Έχουν ληφθεί υπόψη οι λοιποί πόροι του ΕΛΑΠΕ εκτός αγοράς που για το 2024 έχουν ως εξής (σε εκατ. €).

Πλεόνασμα ΕΛΑΠΕ ΜΔΝ	56,81
ΕΤΜΕΑΡ ΔΣ	610,39
Δικαιώματα εκπομπών CO ₂	103,90
Ειδικό Τέλος Βεβαιώσεων Παραγωγού	12,53
Τέλος Ντίζελ & Λοιπά έσοδα	112,83
Σύνολο εσόδων (εκατ. €)	896,46
Παραγωγή ΑΠΕ ΕΔΣ (GWh)	22.350,00
Ανηγμένο έσοδο / MWh ΑΠΕ ΕΔΣ (€/MWh)	40,10

Το προκύπτον ανηγμένο έσοδο είναι 40,10 €/MWh και αυτό αφαιρείται από τη μέση αμοιβή κάθε τεχνολογίας για να προκύψει το αναγκαίο έσοδο για να παραμένει ισοσκελισμένος ο ΕΛΑΠΕ.

Είναι προφανές ότι **τα αιολικά πάρκα δημιουργούν ένα σημαντικό οικονομικό όφελος για τους καταναλωτές. Αν δεν υπήρχαν, το κόστος του ρεύματος θα ήταν σαφώς υψηλότερο.** Το ότι η αιολική ενέργεια είναι φθηνή, έχει επιτρέψει στο κράτος να επιστρέφει όποτε κρίνει σημαντικούς πόρους στους καταναλωτές μέσω του Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της πρόσφατης κρίσης, επιστράφηκαν 4 δις ευρώ χάρη στα αιολικά πάρκα της πατρίδας μας. Το πολιτικό ζητούμενο είναι αυτό το όφελος από τα αιολικά πάρκα να περνά αυτούσιο, άμεσα και με διαφάνεια στον καταναλωτή, χωρίς πολύπλοκες και χρονοβόρες κρατικές παρεμβάσεις.

Πριν από όλα βεβαίως, το ζητούμενο είναι να αυξηθούν τα αιολικά πάρκα στην χώρα με μεγιστοποίηση της αξίας για την οικονομία και την κοινωνία. **Αυτό απαιτεί παρεμβάσεις σε μια σειρά πολιτικών που παρουσιάζονται στο παρόν κείμενο, οργανωμένες σε 9 κεφάλαια και 28 συγκεκριμένα μέτρα¹.**

¹ Διευκρινίζεται ότι οι προτάσεις του παρόντος αφορούν αποκλειστικά την αιολική ενέργεια. Οι θέσεις της ΕΛΕΤΑΕΝ για γενικότερα -άλλα εξίσου σημαντικά- θέματα (όπως π.χ. ο ηλεκτρισμός) μπορεί να βρεθούν σε άλλα θεσμικά της κείμενα.

1. Εθνικός Ενεργειακός Σχεδιασμός με ισορροπημένο μείγμα τεχνολογιών ΑΠΕ – Πλαίσιο χορήγησης ΟΠΣ

Το υπό αναθεώρηση ΕΣΕΚ πρέπει να περιλαμβάνει **αυξημένους στόχους για τα χερσαία αιολικά πάρκα και πολύ πιο ισορροπημένο μείγμα αιολικών – φωτοβολταϊκών-υδροηλεκτρικών** σε σχέση με το σενάριο που έχει παρουσιαστεί. Η αναγκαιότητα αυτή έχει τεκμηριωθεί από διαδοχικές μελέτες που έχουν παρουσιαστεί σε ειδικές εκδηλώσεις κατά το προηγούμενο διάστημα². Με βάση αυτές, ο **κατάλληλος συνδυασμός αντιστοιχεί σε περίπου 40% φωτοβολταϊκά και 60% αιολικά**.

Το ισορροπημένο μείγμα αιολικών – φωτοβολταϊκών – υδροηλεκτρικών:

- οδηγεί σε ομαλότερη κατανομή της παραγωγής πράσινης ενέργειας μέσα στο 24ώρο. Για αυτό, δεδομένης της ημερήσιας κατανομής της ζήτησης, συνιστά το πρώτο μέτρο ενεργειακής στρατηγικής για την ελαχιστοποίηση των περικοπών πράσινης ενέργειας και συνακόλουθα την μείωση των αναγκών αποθήκευσης,
- συμβάλλει, για τον ίδιο λόγο, στην ακόμα μεγαλύτερη μείωση του κόστους για τους καταναλωτές,
- ενισχύει τη στρατηγική της χώρας να καταστεί εξαγωγός πράσινης ενέργειας. Η Ελλάδα έχει πλουσιότερο αιολικό δυναμικό σε σχέση με τις γειτονικές χώρες της περιοχής οι οποίες αναμένεται να επιδιώξουν τους ενεργειακούς τους στόχους στηριζόμενες κυρίως στην ηλιακή ενέργεια. Έτσι τις ώρες εκτός μεσημεριού, που η Ελλάδα μπορεί να παράγει σημαντικά ποσά αιολικής ενέργειας (εάν εκμεταλλευτεί το πλούσιο αιολικό της δυναμικό). Τις ώρες αυτές λοιπόν, η ενέργεια αυτή θα είναι πολύτιμη και η χώρα μας θα μπορεί να την εξάγει αποφεύγοντας τις μεσημεριανές ώρες, όταν και όλα τα δίκτυα της περιοχής θα είναι ή θα τείνουν στον κορεσμό, ενώ παράλληλα οι γειτονικές χώρες θα έχουν πλεόνασμα.

Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να υιοθετηθούν **Μέτρα Πολιτικής** για να αυξηθούν οι πιθανότητες τήρησης του ΕΣΕΚ. Προτείνονται τουλάχιστον τα εξής:

1.1. Να νομοθετηθεί η υποχρέωση των Διαχειριστών να χορηγούν Οριστικές Προσφορές Σύνδεσης τηρώντας συνεχώς την αναλογία του μείγματος που προβλέπει το ΕΣΕΚ για το 2030. Για τη συμμόρφωσή τους με την υποχρέωση αυτή οι Διαχειριστές οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη όλες τις εκδοθείσες ΟΠΣ και όλα τα έργα ΑΠΕ που έχουν λάβει δικαίωμα σύνδεσης ασχέτως μεγέθους και καθεστώτος λειτουργίας, ήτοι και τους σταθμούς αυτοπαραγωγής κλπ. Περαιτέρω, για τη διασφάλιση της συμμόρφωσής τους οι Διαχειριστές οφείλουν να ακολουθούν τις προβλεπόμενες προτεραιότητες μόνο για έργα τεχνολογιών που έχουν λάβει ΟΠΣ οι οποίες είναι αθροιστικά λιγότερες από την προβλεπόμενη αναλογία

1.2. Να δοθεί η δυνατότητα στους υποψήφιους παραγωγούς που έχουν λάβει ΟΠΣ, να εγκαταλείψουν το έργο με επιστροφή αζημίως της εγγυητικής επιστολής που έχουν

² Βλ. ενδεικτικά <https://eletaen.gr/meleti-emp-eletaen-senaria-meigmatos-ape/> και <https://eletaen.gr/esperida-verdetec-migma-ape/>

δώσει για την ΟΠΣ (του άρ. 6 του ν.4951/2022, ή της υποπαρ. Ι.1. της παρ. Ι του άρ. πρώτου του ν. 4152/2013), και γενικώς οποιασδήποτε εγγυητικής έχουν δώσει σε δημόσια αρχή για το έργο στο πλαίσιο της αδειοδότησης και ανάπτυξής του (π.χ. της παρ. 6 του άρ. 7 του ν. 4414/2016).

Τέτοια δυνατότητα είχε δοθεί έως την 30.4.2023 με άρ. 132 του ν. 5037/2023 χωρίς εντυπωσιακά αποτελέσματα. Σήμερα όμως, δύο χρόνια μετά, μπορεί να πιθανολογηθεί ότι αρκετοί υποψήφιοι φωτοβολταϊκοί παραγωγοί έχουν συνειδητοποιήσει τις προκλήσεις βιωσιμότητας των σχεδιαζόμενων επενδύσεων λόγω των μεσημεριανών περικοπών και ίσως το μέτρο έχει μεγαλύτερη επιτυχία απελευθερώνοντας ηλεκτρικό χώρο.

- 1.3. **Όσα έργα υλοποιούνται καθ' υπέρβαση του στόχου της τεχνολογίας τους, να προηγούνται σε περικοπές εγχυόμενης ισχύος** στο πλαίσιο όλων των αγορών ενέργειας, έναντι όλων των άλλων. Το μέτρο αυτό είναι πιο ήπιο από την πλήρη αναστολή ή ανάκληση ΟΠΣ που έχουν χορηγηθεί σε Φωτοβολταϊκά και θα βοηθήσει να εκπεμφθούν τα ορθά μηνύματα προς τους επενδυτές ούτως ώστε οι τελευταίοι να οδηγηθούν σε για ορθολογικές επενδυτικές αποφάσεις.

2. Περικοπές ενέργειας

Βασική αιτία του επιδεινούμενου προβλήματος των περικοπών ενέργειας είναι η υπεραδειοδότηση των φωτοβολταϊκών, που είναι η τεχνολογία με το πιο ταυτοχρονισμένο - σχέση με τις περικοπές- προφίλ παραγωγής. Το γεγονός αυτό έχει συνέπειες και στο μέτωπο της αποδοχής των ΑΠΕ διότι το ευρύ κοινό τείνει να πιστέψει ότι επειδή κατά τις μεσημεριανές ώρες γίνονται πολύ μεγάλες περικοπές, δε χρειαζόμαστε άλλες ΑΠΕ. Όμως, το ότι πρέπει να πατήσουμε φρένο στα φωτοβολταϊκά, δε σημαίνει ότι πρέπει να επιβραδύνουμε γενικά την ανάπτυξη των ΑΠΕ, αλλά το ακριβώς αντίθετο.

Ο κατά το δυνατό περιορισμός των αναγκών περικοπών πράσινης ενέργειας περιλαμβάνει μια στρατηγική που θα εξελιχθεί από τώρα σε παράλληλους άξονες:

1^{ov} Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα απαιτούνται:

- Άμεσα μέτρα για την αποκατάσταση της ισορροπίας στο μείγμα τεχνολογιών ΑΠΕ με σημαντική **αύξηση της αναλογίας της αιολικής ενέργειας** (βλ. κεφ. 1 ανωτέρω).
- Σαφείς κανόνες για τις περικοπές σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πλαίσιο και ιδίως το άρ. 13 του Κανονισμού 2019/943. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει:
 - να δημοσιοποιηθούν όλα τα κείμενα που έχει παράξει έως σήμερα η Ομάδα Διοίκησης Έργου (ΟΔΕ) και έχουν υποβληθεί στο ΥΠΕΝ

– να συμμετέχουν εκπρόσωποι της αγοράς στην ΟΔΕ και να ολοκληρωθεί το συνολικό και μόνιμο προτεινόμενο θεσμικό πλαίσιο των περικοπών , ώστε να τεθεί σύντομα σε ευρύτερη διαβούλευση.
--

2^ο Σε βράχυ-μέσο πρόθεσμο ορίζοντα, απαιτείται **ανάπτυξη της αποθήκευσης** με βέλτιστο, διαχρονικά, μείγμα μπαταριών και έργων αντλησιοταμίευσης, με κριτήρια την εξέλιξη του κόστους των τεχνολογιών, τις ανάγκες του συστήματος και την εγχώρια οικονομική ανάπτυξη.

3^ο Σε μέσο-πρόθεσμο ορίζοντα απαιτείται **συνεπής εφαρμογή της στρατηγικής για τον εξηλεκτρισμό της οικονομίας**.

Το ΕΣΕΚ αναδεικνύει επαρκώς την ανάγκη αυτή και περιλαμβάνει σχετικούς στόχους και μέτρα πολιτικής. Πρέπει όμως να γεφυρωθεί η μερική ασάφεια του πώς ο στόχος του εξηλεκτρισμού συντονίζεται με τη λελογισμένη συνέχιση επενδύσεων για διείσδυση του φυσικού αερίου στις τελικές χρήσεις του ΕΣΕΚ.

3. ΕΛΑΠΕ

Το έλλειμα του Ειδικού Λογαριασμού των παλαιών έργων (ΛΓ-1, ΛΓ-2 πλέον το πράσινο τέλος στο πετρέλαιο κίνησης) στο τέλος του 2024 είναι -103,63 εκατ. € (αυξημένο σε σχέση με το τέλος 2023). Το σωρευτικό υπόλοιπο για τον Υπολογαριασμό των νέων έργων (ΛΓ-3) είναι θετικό και ίσο με 52,62 εκατ. €. Δηλαδή, **το συνολικό έλλειμμα είναι σε -51,01 εκατ. €**. (Πηγή: Απολογιστικό Δελτίο ΕΛΑΠΕ για το 2024, σελ. 178, 171-172).

Βασική αιτία αυτής της εικόνας είναι η αξιοποίηση του ΕΛΑΠΕ για την επιδότηση των καταναλωτών κατά τη διάρκεια της ενεργειακής κρίσης, με διοχέτευση πόρων από αυτόν προς το ΤΕΜ είτε απευθείας είτε μέσω της επιβολής πλαφόν στο έσοδο του ΕΛΑΠΕ από την αγορά (μόνο κατά την περίοδο 10/2021 – 5/2023, αφαιρέθηκαν 3,3 δις €, ενώ αν ληφθεί υπόψη και η κατάργηση των θεσμοθετημένων πόρων CO₂ που επίσης διοχετεύθηκαν στο ΤΕΜ, το συνολικό ποσό φθάνει τα 5,2 δις €).

Εκ του αποτελέσματος γίνεται φανερό ότι οι σχετικοί υπολογισμοί που έγιναν τότε για την σχεδόν απαλοιφή των εσόδων από τα δικαιώματα εκπομπών ρύπων και για τον καθορισμό του πλαφόν στα 85 €/MWh, ήταν υπεραισιόδοξοι και αστόχησαν στο να εξασφαλίσουν την ισορροπία του ΕΛΑΠΕ.

Για να αποκατασταθεί και να μη κινδυνεύσει εκ νέου η βιωσιμότητα του ΕΛΑΠΕ, απαιτούνται άμεσα-βραχυπρόθεσμα και πιο μόνιμα-διαρθρωτικά μέτρα.

Άμεσα απαιτούνται:

- Σημαντική **αύξηση του ποσοστού των εσόδων από τις δημοπρασίες CO₂** που αποτελεί έσοδο του ΕΛΑΠΕ. Υπενθυμίζεται ότι το ποσοστό εσόδων από δημοπρασίες CO₂ μειώθηκε με απόφαση ΥΠΕΝ την 18.2.2025 από 14,61% σε 9,51%, παρά την αντίθεση εισήγηση της ΡΑΕ (βλ. απόφαση ΡΑΑΕΥ 19.12.2024).
- Θεσμοθέτηση και συνέχιση της **ενοποιημένης διαχείρισης των δύο λογαριασμών παλαιών και νέων έργων**, ώστε να βελτιστοποιηθεί η αξιοποίηση του πλεονάσματος του λογαριασμού νέων έργων.
- Ρύθμιση των ποσών που εκκρεμούν για τον ΕΛΑΠΕ λόγω μειωμένου ΕΤΜΕΑΡ παλαιότερων ετών 2019-2023 (περίπου 319,3 εκατ. €).

4. Διαγωνισμοί ΑΠΕ

Η εμπειρία έχει δείξει ότι οι διαγωνισμοί της ΡΑΕ για σύναψη ΣΕΔΠ με τον ΔΑΠΕΕΠ επιτυγχάνουν τη φθηνότερη τιμή για τον καταναλωτή. Αυτό είναι λογικό διότι περιλαμβάνουν σύναψη 20ετούς συμβολαίου με μια δημόσια επιχείρηση που χρηματοδοτείται ουσιαστικά από το σύνολο των καταναλωτών. Πρόκειται για πλαίσιο αποζημίωσης που μειώνει τα ρίσκα περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο διμερές συμβόλαιο και αυτό αντανακλάται στις χαμηλότερες τιμές που προκύπτουν.

Για αυτό πρέπει να διαμορφωθεί ένα **νέο πρόγραμμα διαγωνισμών για νέα αιολικά πάρκα**, με τις εξής προϋποθέσεις

- 4.1. Να προτεραιοποιηθεί και να επιταχυνθεί η **χορήγηση νέων ΟΠΣ για αιολικά** (βλ. σημείο 1.1 ανωτέρω). Αυτό αποτελεί προϋπόθεση για αύξηση της συμμετοχής, του ανταγωνισμού και συνεπώς επιτυχία των διαγωνισμών.
- 4.2. Να αξιοποιηθεί η εμπειρία στο σχεδιασμό των νέων διαγωνισμών από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Ενδεικτικά είναι σημαντικό να υπάρχει πρόβλεψη για **ετήσια αναπροσαρμογή της προσφερόμενης τιμής (indexing)** ώστε να εξαλειφθεί αυτή η παράμετρος αβεβαιότητας που πάντα πιέζει ανοδικά τις τιμές των διαγωνισμών

5. Αδειοδοτικά θέματα: Ενσωμάτωση της Οδηγίας REDIII - Διαρκείς και άγνωστες καθυστερήσεις στην αδειοδότηση – Αδυναμία αποκεντρωμένων υπηρεσιών

Από τις 20.11.2013 έχει τεθεί σε ισχύ η νέα Οδηγία 2023/2413 για τις ΑΠΕ που τροποποίησε την βασική Οδηγία 2018/2001 (REDIII), και περιέχει σημαντικές διατάξεις για ποικίλους τομείς περιλαμβανομένης της αδειοδότησης.

Τα βασικά, δεσμευτικά χρονικά ορόσημα της Οδηγίας REDIII είναι:

- **1 Ιουλίου 2024** – Προθεσμία μεταφοράς των διατάξεων αδειοδότησης, δηλαδή του άρ. 16, συμπεριλαμβανομένης της ρήτρας ότι οι ΑΠΕ υπηρετούν κατά τεκμήριο, υπέρτατο δημόσιο συμφέρον.
- **21 Μαΐου 2025** – Προθεσμία μεταφοράς του υπόλοιπου της Οδηγίας. Προθεσμία για τον σχεδιασμό των περιοχών που διασφαλίζουν την επίτευξη των στόχων ΑΠΕ για το 2030 (κατά το άρ. 15β).
- **21 Νοεμβρίου 2025** – Όλες οι διαδικασίες χορήγησης αδειών πρέπει να διενεργούνται ηλεκτρονικά.
- **21 Φεβρουαρίου 2026** – Προθεσμία για τον σχεδιασμό των Renewable Acceleration Areas, RAAs (κατά το άρ. 15γ).

Κατά τα άρ. 16^α-16γ της Οδηγίας REDIII ορίζονται οι προθεσμίες εντός των οποίων τα κράτη οφείλουν να ολοκληρώνουν την αδειοδοτική διαδικασία ως εξής:

	<i>Σε Acceleration Areas</i>	<i>Εκτός Acceleration Areas</i>
Νέα έργα	1 έτος + 6 μήνες ΥΑΠ: 2 έτη + 6 μήνες	2 έτη + 6 μήνες ΥΑΠ: 3 έτη + 6 μήνες
Repowering	6 + 3 μήνες ΥΑΠ: 1 έτος + 6 μήνες	1 έτος + 3 μήνες ΥΑΠ: 2 έτη + 3 μήνες
Repowering με <15% αύξηση ισχύος	3 μήνες	3 μήνες

5.1. Απαιτείται πολλή εργασία σε διάφορα επίπεδα για την προσαρμογή της χώρας μας στην ευρωπαϊκή νομοθεσία και την μείωση της απόκλισης από τις χρονικές υποχρεώσεις που επιβάλλει η ευρωπαϊκή νομοθεσία. Για αυτό προτείνεται **να συσταθεί μια συνεκτική Ομάδα Εργασίας στο ΥΠΕΝ** με συμμετοχή των αρμόδιων υπηρεσιών και της αγοράς, που θα εποπτεύσει και θα ετοιμάσει τα κείμενα που χρειάζονται **για την μεταφορά της Οδηγίας REDIII στο εθνικό δίκαιο**.

5.2. Επί της ουσίας πάντως, παρά τις νομοθετικές βελτιώσεις, η εικόνα σχετικά με τις διαδικασίες αδειοδότησης των αιολικών ανά την Ελλάδα και την εφαρμογή της νομοθεσίας είναι άκρως απογοητευτική. **Οι χρόνοι ανταπόκρισης – γνωμοδότησης των συναρμοδίων υπηρεσιών, δεν συνάδουν με τα αυστηρά ορόσημα που πρέπει να επιτύχουν οι επενδυτές με αποτέλεσμα την άδικη τιμωρία και ποινολόγησή τους.**

Για παράδειγμα, οι καθυστερήσεις αυτές έχουν ως συνέπεια οι Παραγωγοί να καταβάλλουν ποσά για το Τέλος Δέσμευσης Φυσικού Χώρου (150€/MW/μήνα κατά την παρ. 3 του άρ. 12 του ν.4685/2020 ή 2.000€/MW/μήνα κατά την παρ. 1 του άρ. 31 του ν.4951/2022) για να διατηρήσουν σε ισχύ τις Βεβαιώσεις Παραγωγού τους, καθώς και να διατηρούν σε ισχύ τις Ε/Ε προς ΡΑΑΕΥ ή να κινδυνεύουν να χάσουν μια από τις πολλές προθεσμίες της νομοθεσίας χωρίς να ευθύνονται. **Η κατάσταση αυτή είναι μη διατηρήσιμη αφού οι Παραγωγοί δεν έχουν έλεγχο ούτε χρονική ορατότητα για λύση.**

Μπροστά σε τέτοιες καταστάσεις, η λύση των παρατάσεων των διαφόρων προθεσμιών είναι μια επιλογή για να μετριασθεί η ζημία των παραγωγών (π.χ. παράταση των προθεσμιών της παρ. 2 του άρ. 12 του ν. 4685/2020 (και συνακόλουθα και της παρ. 2 του άρ. 25), παράταση των προθεσμιών της παρ. 1 του άρ. 31 του ν. 4951/2022 κλπ). Αν και οι κατά περίπτωση παρατάσεις είναι αναγκαίες, δε συνιστούν μόνιμη λύση και δε θεραπεύουν ριζικά το πρόβλημα.

➤ Για αυτό, **θα πρέπει να υιοθετηθεί και να εφαρμόζεται από όλες τις κρίσιμες υπηρεσίες (ΥΠΕΝ, ΡΑΕΕΥ, ΑΔΜΗΕ) η αυτοδίκαιη παράταση των ανωτέρω προθεσμιών για χρόνο ίσο με αυτόν που υπερβαίνουν οι διάφορες συναρμοδίες υπηρεσίες, σε σχέση με τον μέγιστο δυνατό που τους παρέχεται από τη νομοθεσία, για την έκδοση γνωμοδότησης ή απάντησης (ή, αν δεν προβλέπεται τέτοια ρητή προθεσμία, για όσο χρόνο ξεπερνούν τους 2 μήνες).** Η παραπάνω πρόνοια, θα πρέπει να υιοθετηθεί και να κοινοποιηθεί με επείγουσα εγκύκλιο του ΥΠΕΝ και, αν κριθεί σκόπιμο, μπορεί επιπροσθέτως να νομοθετηθεί εκ των υστέρων.

5.3. Παρά τις διαδοχικές νομοθετικές πρωτοβουλίες για τον εξορθολογισμό της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, παρατηρείται **αυξανόμενη αδυναμία από τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων** να τηρήσουν τις προθεσμίες που ορίζει η νομοθεσία και να λάβουν οριστικές αποφάσεις επί των αιτήσεων χορήγησης ή τροποποίησης ΑΕΠΟ. Η αδυναμία αυτή οφείλεται συνήθως σε χρόνιες παθολογίες της διοίκησης σε τοπικό επίπεδο π.χ. αδυναμία κατανόησης της νομοθεσίας, υποκειμενική και ιδεοληπτική ερμηνεία της, εφεκτικότητα και φοβία απέναντι σε τοπικά μικροσυμφέροντα και περιθωριακές ομάδες κλπ.

Όλα αυτά καθιστούν αναγκαίο **το κεντρικό κράτος να αναλάβει τις ευθύνες του**: Δεν αρκεί απλά να ενεργεί για τη θέσπιση νομοθεσιών από τη Βουλή αλλά πρέπει να μεριμνά για την εφαρμογή τους από όλα τα επίπεδα της διοίκησης.

➤ Για αυτό **προτείνεται να εισαχθεί η προσέγγιση “what-if-not”** δηλ. τι θα συμβαίνει όταν οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις δεν επιτελούν το καθήκον τους και κρατούν επί της ουσίας ομήρους τους επενδυτές δια της μη λήψης απόφασης επί των αιτημάτων τους. Στις περιπτώσεις αυτές θα **πρέπει να έχει δικαίωμα ο επενδυτής με αίτημά του, να φέρει τον φάκελο στην κεντρική περιβαλλοντική υπηρεσία του ΥΠΕΝ, και αυτή να λάβει απόφαση – θετική ή αρνητική – επί του αιτήματος χωρίς επανάληψη της διαδικασίας.**

Η προσέγγιση αυτή υφίσταται στην ελληνική νομοθεσία από το 2006 για τις άδειες εγκατάστασης (βλ. παρ. 14, άρ. 17, ν. 4951/2022). Ανάλογη διάταξη είχε εισαχθεί για πρώτη φορά με το τέταρτο εδάφιο της παρ. 1 του άρ. 8 του ν. 3468/2006 – ΦΕΚ Α’129 και από τότε επαναλαμβάνεται με διάφορες διατυπώσεις). Πλην όμως, η περίπτωση της έκδοσης άδειας εγκατάστασης είναι πολύ πιο απλή από αυτή της ΑΕΠΟ, και επομένως για να αποκτήσει ουσιαστικό νόημα η προσέγγιση αυτή πρέπει να επεκταθεί και στη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

6. Αποκλεισμοί ενάντια στην Αιολική Ενέργεια με πρόσχημα τη Βιοποικιλότητα, παρά το γεγονός ότι, κατά τεκμήριο, υπηρετεί υπέρτατο δημόσιο συμφέρον

6.1. Στην Ελλάδα το τελευταίο διάστημα εκτυλίσσεται και πάλι, με ιδιαίτερη ένταση μια προσπάθεια αποκλεισμού στην πράξη όλων των έργων ΑΠΕ από τις περιοχές Natura. Οι εκφάνσεις αυτής της προσπάθειας αποκλεισμού ποικίλουν:

- Η πιο γνωστή είναι οι **Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ)**. Χωρίς ή και με λανθασμένα δεδομένα, με επιφανειακή ανάλυση, γενικές πιθανολογήσεις και ατεκμηρίωτη κινδυνολογία, πολλές ΕΠΜ προσπαθούν να αποκλείσουν a-priori τις ΑΠΕ από εκτεταμένες περιοχές της χώρας. Μάλιστα σε πολλές από αυτές τις υποψήφιες περιοχές αποκλεισμού λειτουργεί ήδη για μεγάλο χρονικό διάστημα σημαντικό πλήθος ανεμογεννητριών. Ωστόσο οι ΕΠΜ, σε αντίθεση με ό,τι θα αναμενόταν, δεν κομίζουν κανένα εύρημα «καταστροφής» ή υποβάθμισης του περιβάλλοντος από τη λειτουργία των ανεμογεννητριών, το οποίο θα έδινε έρεισμα για μια γενική και a-priori απαγόρευση των ΑΠΕ.

Σε κάθε περίπτωση, χωρίς την έκδοση των Προεδρικών Διαταγμάτων, **οι πρόνοιες των εγκεκριμένων ΕΠΜ δεν πρέπει να εκλαμβάνονται ως δεσμευτικές αλλά να αξιολογούνται από την εκάστοτε περιβαλλοντική αρχή με βάση τα κατά περίπτωση δεδομένα των ΜΠΕ και ΕΟΑ**, που γενικά είναι πιο αναλυτικά, συγκεκριμένα και τεκμηριωμένα από τις ΕΠΜ οι οποίες έχουν πιο γενικό και στρατηγικό χαρακτήρα³.

- Διαπιστώνεται **συστηματικά η έκδοση αρνητικής γνωμοδότησης για αιολικά πάρκα και γενικά ΑΠΕ από τις υπηρεσίες του ΟΦΥΠΕΚΑ** που είναι αρμόδιες για τις περιοχές Natura. Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και οι γνωμοδοτήσεις που θεωρητικά επιτρέπουν έργα αλλά υπό όρους οι οποίοι τα καθιστούν μη υλοποιήσιμα. Οι γνωμοδοτήσεις είναι γενικά αρνητικές ακόμα και σε αιτήματα τροποποίησης έργων που ήδη διαθέτουν ΑΕΠΟ και προτείνουν αλλαγές που μειώνουν το συνολικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα: τα αιτήματα αυτά ο ΟΦΥΠΕΚΑ τα εξετάζει εξ αρχής αγνοώντας την υφιστάμενη ΑΕΠΟ!

Όταν όμως κάτι επαναλαμβάνεται με όμοιο τρόπο στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, τότε ισοδυναμεί με εκ των προτέρων αποκλεισμό. Κατά συνέπεια **η αναμονή της γνωμοδότησης καθίσταται άνευ λόγου όταν είναι εκ των προτέρων γνωστό ότι ως επί το πλείστον θα είναι αρνητική (ή επί της ουσίας αρνητική)**.

Πλέον πρόσφατο παράδειγμα υπερβολής και εξόφθαλμης μονομέρειας είναι η «μελέτη» που χρηματοδότησε ο ΟΦΥΠΕΚΑ και η οποία προτείνει την γενική, **οριζόντια τροποποίηση όλων των υφιστάμενων ΑΕΠΟ για υπό ανάπτυξη και εν λειτουργία αιολικά πάρκα σε μια εκτεταμένη περιοχή — δεκάδων χιλιομέτρων γύρω από την περιοχή που κήκε το καλοκαίρι του 2023 στη Θράκη**.

Η επιβολή νέων όρων και προϋποθέσεων σε ήδη αδειοδοτημένα και εν λειτουργία έργα μπορεί να γίνει μόνο μετά από κατά περίπτωση αξιολόγηση από τον αρμόδιο δημόσιο φορέα που προβλέπεται στην κείμενη νομοθεσία και με την επιφύλαξη ειδικής αιτιολόγησης ότι αυτοί οι νέοι όροι είναι απαραίτητοι για κάθε αιολικό πάρκο⁴.

Συγκεκριμένα η παρ. 9 του άρ. 2 του ν. 4014/2011, ορίζει: «Σε περίπτωση που διαπιστωθούν, από τα πορίσματα των τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων του άρθρου 20 του παρόντος, σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή αν παρατηρηθούν επιπτώσεις στο περιβάλλον, που δεν είχαν προβλεφθεί από τη ΜΠΕ και την ΑΕΠΟ, η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή επιβάλλει πρόσθετους περιβαλλοντικούς όρους ή τροποποιεί τους αρχικούς. Η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή δύναται επίσης να ζητήσει την εκπόνηση ειδικής μελέτης ή νέας ΜΠΕ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών».

Κατά την παρ. 14, του άρ. 20 του ν. 4014/2011, τα αρμόδια όργανα -μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες της ΑΠΔ και της Περιφέρειας (περ. γ' της παρ. 3 του άρ. 20)- μπορούν να διενεργούν αυτεπάγγελα (ή να αναθέτουν σε περιβαλλοντικό

³ <https://eletaen.gr/epistoli-eletaen-synepeies-ek-egkrisis-yphen-eidikon-perivallontikon-meleton/>

⁴ <https://eletaen.gr/epistoli-kai-yponnima-gia-meleti-epiptoseon-stin-periochi-tis-thrakis/>

ελεγκτή της παρ. 5 του άρ.20) έκτακτες περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις προκειμένου να διερευνηθούν συμβάντα με περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Με βάση τις επιθεωρήσεις αυτές, μπορεί η αρμόδια περιβαλλοντική αρχή να ασκήσει τις αρμοδιότητές της που προβλέπονται στην παρ. 9 του άρ. 2.

- 6.2. Η αντιμετώπιση των ανωτέρω απαιτεί πολιτική βούληση για τη επικράτηση της ασφάλειας δικαίου. Σε συνάφεια με το προηγούμενο κεφάλαιο 5 του παρόντος, υπογραμμίζεται ότι το αίτημα για απλοποίηση της διαδικασίας αδειοδότησης και την επιβολή δίκαιων και σαφών κανόνων, δε σημαίνει ότι κάθε αίτημα πρέπει να εγκρίνεται σύντομα: Σημαίνει ότι κάθε αίτημα πρέπει να λαμβάνει οριστική απάντηση, είτε θετική είτε απορριπτική, σε εύλογο χρόνο που κατά την ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν πρέπει να ξεπερνά συνολικά τα δύο έτη.

Συναφώς υπενθυμίζεται ότι, **κατά την ευρωπαϊκή νομοθεσία, τα έργα ΑΠΕ υπηρετούν κατά τεκμήριο υπέρτατο δημόσιο συμφέρον**. Η αρχή αυτή έχει εντεθεί μερικώς στην παρ. 7 του άρ. 4 του ν. 4951/2022 σύμφωνα με την οποία τα έργα ΑΠΕ είναι «δημόσιας ωφέλειας που εξυπηρετούν, εκτός των άλλων, τη δημόσια ασφάλεια και υγεία και έχουν θετικές επιδράσεις πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον, ανεξάρτητα από τον φορέα υλοποίησής τους». Χρειάζεται όμως ο εμπλουτισμός της διάταξης για πλήρη ενσωμάτωση της παρ. 2 του άρ. 3 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2577 όπως τροποποιήθηκε με την περίπτωση 2 του άρ. 1 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού (ΕΕ) 2024/223.

7. Υπεράκτια αιολική ενέργεια

Στην προοπτική για το 2030 και μετά, η θαλάσσια αιολική ενέργεια θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην Ελλάδα και όλη τη Μεσόγειο. Η αξιοποίησή της είναι σημαντική για τη χώρα μας (Βεβαίως, αυτό δεν πρέπει να συσκοτίζει το γεγονός ότι τα χερσαία αιολικά πάρκα θα παραμείνουν για αρκετά χρόνια ο βασικός μοχλός της ενεργειακής μετάβασης και της μείωσης του κόστους ενέργειας, και για αυτό πρέπει να έχουν σημαντικά αυξημένο μερίδιο στο ΕΣΕΚ 2030).

Α] Για την ανάπτυξη των ΥΑΠ απαιτούνται:

7.1. Θέσπιση του **Εθνικού Προγράμματος ΥΑΠ**.

7.2. Αποσαφήνιση των **βασικών όρων των μελλοντικών διαγωνισμών** π.χ. (ι) να υπάρχει πρόβλεψη για ετήσια αναπροσαρμογή της τιμής (indexing) ώστε να εξαιρεθεί αυτή η παράμετρος αβεβαιότητας που πάντα πιέζει ανοδικά τις τιμές των διαγωνισμών, (ii) να καθορισθεί η μεθοδολογία προσδιορισμού της τιμής έναρξης του διαγωνισμού, (iii) να καθορισθεί αν ο διαγωνισμός θα περιλαμβάνει δημοπρασία διαδοχικών προσφορών για συγκεκριμένο χρόνο ή μοναδικές προσφορές κλειστού τύπου κλπ.

7.3. Θέσπιση με τα προβλεπόμενα ΠΔ, των **ΠΟΑΥΑΠ ως Περιοχών Πρώτης Επιλογής ΑΠΕ (Renewables Acceleration Areas)**, όπως ισχύει για τα πρώτα πιλοτικά ΥΑΠ. Έτσι, για τα ΥΑΠ που θα επιλεγούν από τους διαγωνισμούς, δε θα χρειάζεται να επαναληφθεί εκ νέου όλη η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης αλλά θα αξιοποιηθεί πλήρως η

περιβαλλοντική αδειοδότηση της ΠΟΑΥΑΠ που θα έχει ήδη διενεργηθεί δια του ΠΔ ύστερα από την εκπόνηση ΣΜΠΕ.

7.4. Γενναίο πρόγραμμα βιομηχανικής πολιτικής και χρηματοδοτήσεων επενδύσεων:

- στην **εφοδιαστική αλυσίδα** (μεταλλουργική βιομηχανία, λιμάνια, ναυπηγεία, μεταφορές, βιομηχανικές εγκαταστάσεις κλπ), με σκοπό η Ελλάδα να διεκδικήσει σημαντικό μερίδιο αγοράς στην κατασκευή και υποστήριξη των ΥΑΠ σε όλη την ανατολική Μεσόγειο,
- στην **έρευνα και τεχνολογία** με στόχο την ανάπτυξη πιο φθηνών πλωτήρων για πλωτές ανεμογεννήτριες που θα είναι κατάλληλοι για τις πιο ομαλές κυματικές συνθήκες θαλασσών όπως της Μεσογείου

7.5. Έναρξη του σχεδιασμού σε συνεργασία με τα κρίσιμα Υπουργεία για τη μελλοντική ανάπτυξη ΥΑΠ σε **όλες τις θαλάσσιες ζώνες** της πατρίδας μας σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο της θάλασσας.

Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα μπορεί να εξεταστεί η αξιοποίηση του μέρους της ΑΟΖ που έχει ήδη κηρυχθεί με το δεύτερο άρθρο του ν. 4717/2020, με το πρώτο άρθρο του οποίου κυρώθηκε η Συμφωνία με την Αίγυπτο που οριοθετεί το μέρος αυτό της ΑΟΖ. Το οριοθετημένο αυτό μέρος της ΑΟΖ απεικονίσθηκε πλέον για πρώτη φορά σε χάρτη, με την ανακοίνωση του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού (17.4.2025). Παραδειγματικά, η αξιοποίηση μπορεί να περιλαμβάνει επέκταση του «Κρήτη 1» προς τα ανατολικά και επέκταση των «Κάσσος» και «Κρήτη 4» προς τα νότια.

Β) Πέραν αυτών, η Ελλάδα μπορεί να διεκδικήσει μερίδιο από την ευρωπαϊκή αγορά υπηρεσιών έρευνας και ελέγχου πλωτών ανεμογεννητριών.

Για αυτό προτείνεται **να αναπτυχθεί στη χώρα κέντρο μετρήσεων και δομικών για πλωτές ανεμογεννήτριες**, με βάση τις ιδιαίτερες, πιο ομαλές, κλιματικές και κυματικές συνθήκες των θαλασσών μας. Προς την κατεύθυνση αυτή μπορεί να αξιοποιηθεί η σχετική εμπειρία του ΚΑΠΕ σε δοκιμές και μετρήσεις και τα ανάλογα παραδείγματα του εξωτερικού π.χ. του METCentre Νορβηγίας που είναι το πρώτο, παγκοσμίως, κέντρο δοκιμών πλωτήρων για πλωτές ανεμογεννήτριες.

8. Αιολική ενέργεια και κοινωνία

Η αιολική ενέργεια προσφέρει πολλαπλά οφέλη στην κοινωνία, όπως φθηνή ενέργεια, ενεργειακή ανεξαρτησία, περιφερειακή ανάπτυξη, πιο καθαρό αέρα και συμβολή στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Ειδικά στις τοπικές κοινωνίες είναι ένα από τους λίγους παραγωγικούς κλάδους από αποδίδει σε αυτές το 3% του τζίρου τους μέσω του ειδικού ανταποδοτικού τέλους, μαζί φυσικά με άλλα οφέλη όπως είναι η τοπική απασχόληση, η τοπική ανάπτυξη, οι τοπικές δράσεις ΕΚΕ κλπ.

8.1. Ειδικό ανταποδοτικό τέλος ΑΠΕ

Το θεσπισμένο ειδικό ανταποδοτικό τέλος αποδίδεται στους ΟΤΑ και στους καταναλωτές των κοινοτήτων που φιλοξενούν αιολικά πάρκα και γενικά. Τα ποσά για την παραγωγή του 2023 ήταν 35,4 εκατ. ευρώ. Από αυτά το 40% δηλ. 14,2 εκατ. πάει στους κατοίκους των κοινοτήτων που φιλοξενούν αιολικά (και άλλες ΑΠΕ) και το 60% δηλ. 21,2 εκατ. ευρώ πάει στους τοπικούς δήμους⁵.

Σημειώνεται ότι ο νόμος ορίζει ότι τα ποσά που αποδίδονται στους Δήμους πρέπει να χρησιμοποιούνται υποχρεωτικά και αποκλειστικά, για την εκτέλεση περιβαλλοντικών δράσεων, έργων τοπικής ανάπτυξης και κοινωνικής υποστήριξης, κατά προτεραιότητα στα όρια των δημοτικών κοινοτήτων που φιλοξενούν τα αιολικά. Η διάταξη είναι η παρ. 4.β του άρ. 87 του ν. 4964/2022 και ισχύει επί της ουσίας από αρχές της δεκαετίας του 2000 όταν για πρώτη φορά θεσπίσθηκε το τέλος ΑΠΕ υπέρ ΟΤΑ.

Όμως ελάχιστοι Δήμοι έχουν αξιοποιήσαν αυτά τα ποσά για τέτοια τοπικά έργα. Ακόμα χειρότερα, τα τελευταία χρόνια με ειδική τροπολογία που ψηφίζεται στη Βουλή επιτρέπεται στους Δήμους να κάνουν αυτά τα λεφτά ό,τι επιθυμούν και τους απαλλάσσει από την υποχρέωση να κάνουν τοπικά έργα στις κοινότητες (ν.4915/2022, άρ. 15 - ν.4964/2022, άρ. 87 - ν.4964/2022, άρ. 165 - ν.5056/2023, άρ. 35 - ν.5143/2024, άρ. 67). Αυτή η απαλλαγή έχει ήδη ψηφιστεί για έως και το 2025.

Για να ενδυναμωθεί ο ρόλος του ειδικού ανταποδοτικού τέλους, προτείνονται οι ακόλουθες παρεμβάσεις:

- 8.1.1. **Μεγαλύτερο μέρος του ειδικού τέλους να αποδίδεται απευθείας στους πολίτες.** Η απόδοση να γίνεται, κατ' επιλογή των δικαιούχων, είτε ως έκπτωση στο λογαριασμό ρεύματος όπως σήμερα, είτε ως απευθείας χρηματική καταβολή.
- 8.1.2. **Το μέρος του ειδικού τέλους που αποδίδεται στους Δήμους, να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για έργα στις τοπικές κοινότητες** και να μην επαναληφθεί το φαινόμενο των τροπολογιών που αναφέραμε ανωτέρω. Στα έργα αυτά να υπάρχει ειδική σήμανση για την ενημέρωση του κοινού ότι η χρηματοδότηση έγινε μέσω του ειδικού τέλους ΑΠΕ.

8.2. Ενημέρωση – επικοινωνία

Το κράτος οφείλει να σχεδιάσει μια συνεκτική, αναλυτική και μακροπρόθεσμη καμπάνια ενημέρωσης και επικοινωνίας για τα οφέλη και τη σημασία της αιολικής ενέργειας και της ενεργειακής μετάβασης γενικότερα. Το κράτος διαθέτει την αναγκαία αξιοπιστία, τους πόρους αλλά κυρίως έχει την ευθύνη για την επιτυχία της ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής.

Συχνότατα εμφανίζονται και διακινούνται κυρίως στο διαδίκτυο **τερατώδη ψεύδη και θεωρίες συνωμοσίας**: μπαίνουν φωτιές για να τοποθετηθούν ανεμογεννήτριες, - οι ανεμογεννήτριες διώχνουν τα σύννεφα και μειώνουν τις βροχοπτώσεις, - τα αιολικά πάρκα αυξάνουν τη θερμοκρασία και επιβαρύνουν την κλιματική αλλαγή, - οι ανεμογεννήτριες

⁵ <https://eletaen.gr/d-t-oikonomiki-syneisfora-apo-eidiko-telos-ape-2023/>

μειώνουν τις γεννήσεις των θηλαστικών, - προκαλούν πλημμύρες, - δεν ανακυκλώνονται, - είναι παλιές που μας τις φορτώνει η Γερμανία και τόσα άλλα.

Τα -στην πραγματικότητα γραφικά αλλά επικίνδυνα- αυτά ψεύδη προβάλλονται σε εντυπωσιακούς τίτλους και εύπεπτα συνθήματα, που δεν μπορεί να ελεγχθούν στα ελάχιστα δευτερόλεπτα που ένας πολίτης αφιερώνει στην κάθε ανάρτηση κι έτσι κυριαρχούν στο διαδίκτυο. Όσο και αν η ευρύτερη αποδοχή τους από την πραγματική κοινωνία είναι μειοψηφική, **διαμορφώνουν ένα τοξικό κλίμα δομώντας συνειδήσεις και πεποιθήσεις αρνητικές προς την αιολική ενέργεια, που ενισχύουν φαινόμενα όπως η καθυστέρηση στην έκδοση αποφάσεων (θετικών ή απορριπτικών) από τη Διοίκηση ή και η αποδοχή αιτημάτων για τον εξοβελισμό της αιολικής ενέργειας από εκτεταμένες περιοχές της επικράτειας.**

Αυτό θα έπρεπε να απασχολεί σε μέγιστο βαθμό την Πολιτεία διότι **συνδέεται άμεσα με το κόστος ενέργειας.**

Αν δεν υλοποιηθούν κατά προτεραιότητα τα αιολικά πάρκα στις περιοχές εκείνες με το καλύτερο αιολικό δυναμικό, το κόστος της παραγόμενης ενέργειας δε θα μειωθεί όσο θα μπορούσε: Στην Ελλάδα το καλύτερο αιολικό δυναμικό εντοπίζεται κατά κανόνα σε ορεινές δασικές περιοχές. Αυτό έχει αναδειχθεί από ειδική τεχνική έκθεση που έχει παρουσιάσει στο παρελθόν η ΕΛΕΤΑΕΝ όπου έχει διαπιστωθεί ότι υφίσταται ισχυρή θετική συσχέτιση του αιολικού δυναμικού, του υψομέτρου των βουνών μας και των περιοχών Natura. Επομένως, **ο αποκλεισμός της αιολικής ενέργειας από αυτές τις περιοχές θίγει τους καταναλωτές και την εθνική οικονομία και πρέπει να σταθμιστεί κατάλληλα με τη διατήρηση και την προστασία αυτών.**

Ο αιτιώδης -αν και όχι αποκλειστικός- αυτός σύνδεσμος που τείνει να διαμορφωθεί μεταξύ των fake news και του κόστους στον καταναλωτή, υποχρεώνει την Πολιτεία **να περιλάβει και να εκτελέσει μέτρα πολιτικής με σκοπό να επικοινωνηθούν τα οφέλη της αιολικής ενέργειας και γενικά της ενεργειακής μετάβασης και να ενημερωθούν έγκαιρα και έγκυρα οι πολίτες.** Το μέγεθος του διακυβεύματος επιβάλλει να εκτελεστούν δράσεις ενημέρωσης ανάλογες με αυτές της περιόδου της πανδημίας, κατά τη διάρκεια της οποίας υπήρχε και πάλι συνεχής διασπορά fake news ενάντια στην επιστήμη και τον ορθολογισμό.

9. Καινοτομία και ανταγωνιστικότητα

Γενικότερα, η Έρευνα & Καινοτομία όπως και η Βιομηχανική Πολιτική πρέπει να αποτελούν σημαντικό πυλώνα της ενεργειακής πολιτικής. Σε συνδυασμό και με όσα έχουν αναφερθεί έως τώρα (βλ. ιδίως κεφ. 7 ανωτέρω), προτείνεται να σχεδιασθούν και εφαρμοσθούν πολιτικές στους ακόλουθους άξονες:

9.1. Υποστήριξη της έρευνας σε τεχνολογίες, προϊόντα και υπηρεσίες για τα Υπεράκτια Αιολικά Πάρκα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα αποτελούν:

- η έρευνα και ανάπτυξη πλωτήρων για την εγκατάσταση πλωτών ανεμογεννητριών που θα είναι βέλτιστοι για την περιοχή της Μεσογείου,

- η ανάπτυξη **κέντρου για δοκιμές και μετρήσεις πλωτών ανεμογεννητριών** για την κάλυψη της ζήτησης της ευρωπαϊκής αγοράς.

- 9.2. **Χρηματοδοτικά προγράμματα για την επέκταση της βιομηχανικής βάσης και των υποδομών** σε επιλεγμένους τομείς που συνδέονται με την εγχώρια εφοδιαστική αλυσίδα της αιολικής ενέργειας π.χ. μεταλλουργική βιομηχανία για πυλώνες και θεμελιώσεις χερσαίων και υπεράκτιων ανεμογεννητριών, λιμάνια, ναυπηγεία, μεταφορές κλπ.).
- 9.3. Υποστήριξη της **επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης των υλικών των παροπλισμένων ανεμογεννητριών με έμφαση στα σύνθετα υλικά** (composite materials) των πτερυγίων. Ενδεικτικά προτείνεται να υπάρξει πιλοτικό πρόγραμμα **χρηματοδότησης** της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης για την προμήθεια και εγκατάσταση αστικού εξοπλισμού που θα έχει κατασκευαστεί με επαναχρησιμοποίηση τέτοιων υλικών.

ΑΙΟΛΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ